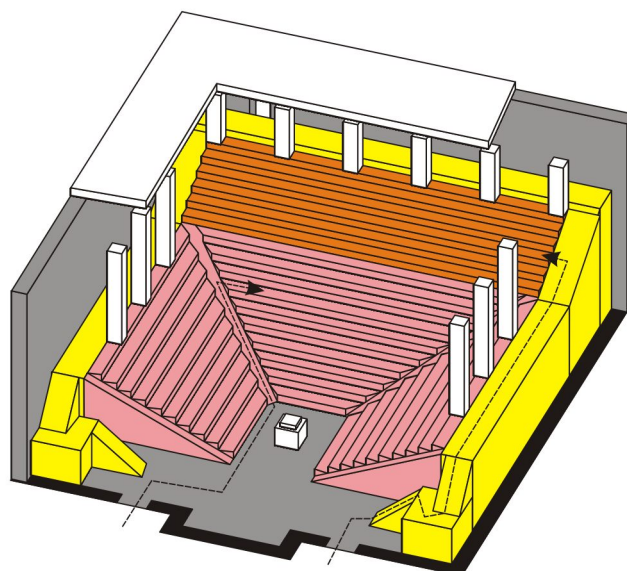
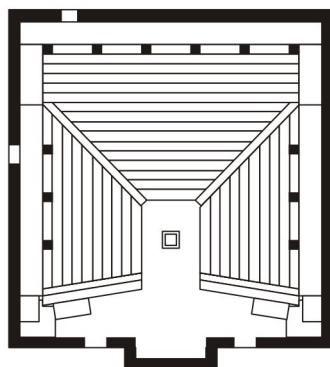

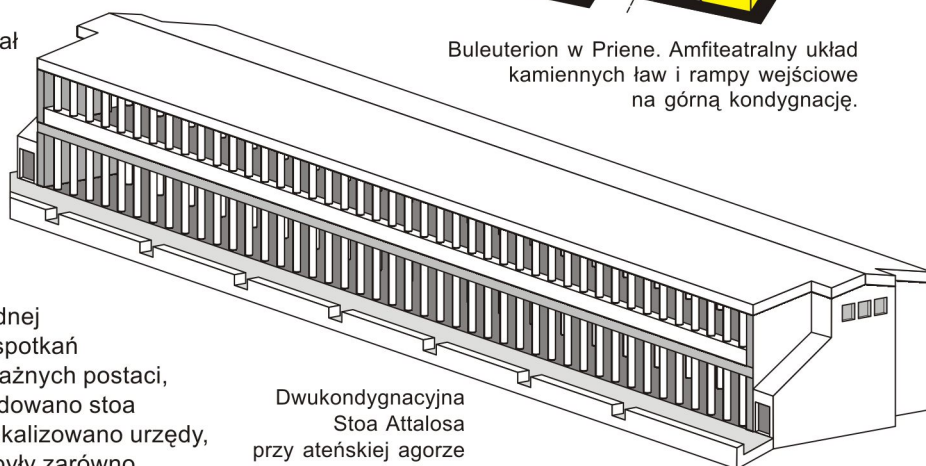
BULEUTERION

Po reformach Klejstenesa (507 BC) ateńska rada miejska została powiększona do 500 osób (Rada Pięciuset), nazwana **bule** i obradowała w specjalnie wzniesionym budynku **buleuterionie**. Buleuterion był zwykle budowlą na planie prostokąta, o amfiteatralnie ustawionych drewnianych lub kamiennych ławach, przekrytym stropem wspartym na kolumnach. W centralnym miejscu sali obrad znajdował się ołtarz służący również jako mównica. Najprostsze budowle miały tylko salę obrad, większe poprzedzone były czasami pronaosem oraz perystylowym dziedzińcem z ołtarzem lub świątynią. Najstarszy buleuterion wzniesiono przy ateńskiej agorze, w końcu V w. BC zbudowano obok Nowy Buleuterion, a stary na świątynię i archiwum dokumentów stwowych (metroon).

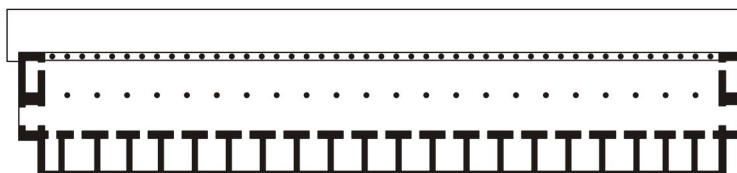
Do zespołu ateńskiego buleuterionu należał również tolos, okrągła budowla służąca za stołówkę i hotel dla radców zamiejscowych. Słynne buleuteriony odkryto m.in. w Milecie, Epidauros, Olimpii, Priene, ale budowle takie istniały we wszystkich greckich polis.

Buleuterion w Priene. Amfiteatralny układ kamiennych ław i rampy wejściowe na górną kondygnację.

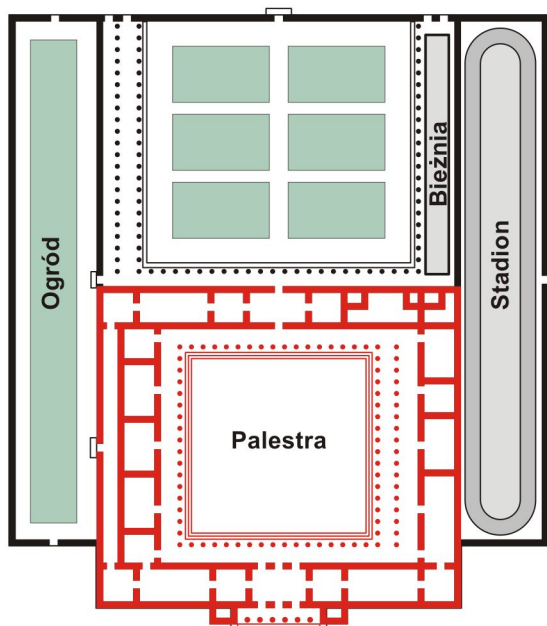

Dwukondygnacyjna Stoa Attalosa przy ateńskiej agorze

STOA

Stoa to zadaszona kolumnada zamknięta z jednej strony ścianą, służąca jako publiczne miejsce spotkań i spacerów. Ustawiano w niej posągi bogów i ważnych postaci, a ściany ozdabiano malowidłami. Z czasem budowano stoa dwukondygnacyjne, a w dodatkowym trakcie lokalizowano urzędy, sklepy i magazyny. Budowle takie wznoszone były zarówno na koszt państwa jak i przez zamożnych, prywatnych fundatorów.

Najstojniejsza Stoa Attalosa powstała przy ateńskiej agorze ok 300 BC. Słynną z malowideł Stoa Poikile zbudowano ok. 450 BC. Imponującą stoa zbudowano w okresie hellenistycznym w Pergamonie.

GIMNAZJON I PALESTRA

Gimnazjon to duży, terenowy zespół obiektów sportowo-rekreacyjnych, początkowo służący przygotowaniu do służby wojskowej. Z czasem stał się również ośrodkiem humanistycznej edukacji. W najprostszej formie składał się z **dromosu** (bieżni, na której odbywano tradycyjne wyścigi) i palestry.

Palestra to budynek z perystylowym dziedzińcem, otoczonym pomieszczeniami do treningów zapaśniczych i bokserskich, szatniami, łaźniami, magazynami sprzętu sportowego, oraz salami do zebrań towarzyskich i filozoficznych dyskusji. W Atenach, Epidauros, Olimpii, Priene i Delos gimnazjony położone były na obrzeżach miasta; w Koryncie, Pergamonie i Milecie zbudowano je bliżej centrum.

Plan gimnazjonu z palestrą wg Witruwiusza

